

## Ο ΣΥΓΧΡΟΝΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΠΟΛΥΘΕΪΣΜΟΣ

τοῦ Πρωτοπρ. Κυριακοῦ Τσουροῦ  
Γραμματέως τῆς Σ.Ε. ἐπὶ τῶν αἱρέσεων

### 1. Γενικά

Ἀπό τίς ἀρχές τοῦ 20ου αἰώνα εἶχαν ἐμφανισθεῖ δειλά-δειλά καί σιωπηρά σέ κύκλους Ἑλλήνων διανοουμένων ἰδιωτικές πρωτοβουλίες γιὰ τήν ἀναβίωση τῆς ἀρχαιοελληνικῆς θρησκείας. Ἀπό τήν δεκαετία τοῦ 1970 ἐμφανίζεται ἐντονότερα ἓνα νέο πολυθεϊστικό κίνημα, γνωστό διεθνῶς ὡς “Παγανισμός”.

Ὁ ὅρος “Παγανισμός” (καί “Νεοπαγανισμός”), προερχόμενος ἀπό τή λατινική λέξη “paganismus” (καί “neopaganismus”), εἶναι παράγωγο τῆς λατινικῆς λέξεως “paganus” (πληθυντικός “pagani”), πού σημαίνει χωρικός. Γιά πρώτη φορά ἀποδόθηκε ἡ ὀνομασία αὐτή στούς πιστούς τῆς ἀρχαίας εἰδωλολατρικῆς θρησκείας, μετά τήν ἐξάπλωση τοῦ Χριστιανισμοῦ στά ἀστικά κέντρα, διότι οἱ περισσότεροι ἀπ’ αὐτούς διαβιοῦσαν στήν ὑπαιθρο. Στόν ὅρο αὐτό ἐμπεριέχεται καί ἡ ἔννοια τῆς πολυθεΐας. Σήμερα ἔχει καθιερωθῇ διεθνῶς ὁ ὅρος αὐτός γιά τά νεοφανῆ κινήματα πού κηρύσσουν καί ἐπιδιώκουν τήν ἐπιστροφή καί ἀναβίωση τῶν ἀρχαίων ἐθνικῶν, φυσιοκρατικῶν, πολυθεϊστικῶν καί εἰδωλολατρικῶν θρησκειῶν καί ἀντιστοιχεῖ στήν ἐλληνική λέξη “εἰδωλολατρία”. Ἀμετάφραστος καί μέ τήν ἴδια ἔννοια ἔχει γίνει ἀποδεκτός καί χρησιμοποιεῖται καί ἀπό Ἑλληνικές “ἀρχαιολατρικές” ὁμάδες. Ὑπάρχουν βεβαίως καί ἐκεῖνοι πού ἀπορρίπτουν τόν χαρακτηρισμό αὐτό.

Στήν Ἑλλάδα δραστηριοποιοῦνται πολλές “νεοπαγανιστικές” ὁμάδες μέ ποικίλους τίτλους. Οἱ συνηθέστεροι ἀπ’ αὐτούς εἶναι: “ἀρχαιολάτρες”, “ἐλληνολάτρες”, “εἰδωλολάτρες”, “νεοπαγανιστές”, “φυσιολάτρες”, “ἐλληνόψυχοι”, “ἀρχαιόφιλοι”, “ἀρχαιόθρησκοι”, “δωδεκαθεϊστές”, “ὁπαδοί τῆς πατρώας ἢ παραδοσιακῆς θρησκείας”, “Ἕλληνες ἐθνικοί” κ. ἄ.

Τά νεοφανῆ αὐτά κινήματα, ὑποστηρίζουν ὅτι ἐπιδιώκουν, τήν προβολή τῆς ἀρχαίας φυσικῆς θρησκείας καί τήν ἐπαναφορά τῶν “πατρώων θρησκευτικῶν παραδόσεων”.

Τό φαινόμενο αυτό δέν εἶναι μόνον Ἑλληνικό, ἀλλά συνδέεται μέ τό διεθνές νεοπαγανιστικό κίνημα καί ἐντάσσεται μέσα στήν πλημμυρίδα τῶν πολυωνύμων ομάδων τῆς "Νέας Ἐποχῆς". Πιστεύω μετά βεβαιότητος ὅτι εἶναι ἡ σατανικώτερη νεοεποχίτικη ἐπινόηση, εἰδικά γιά τήν Ἑλλάδα, πού ἀπειλεῖ περισσότερο ἀπό κάθε ἄλλη ομάδα τῆς "Νέας Ἐποχῆς", τήν συνοχή τῆς χώρας μας. Καί τοῦτο διότι συνδέεται ἐντέχνως μέ τό ἔνδοξο ἀρχαιοελληνικό παρελθόν τῆς φυλῆς μας καί ἐγγίζει τά εὐαίσθητα πατριωτικά καί ἐθνικά αἰσθήματα τοῦ νεοέλληνα, μέ κίνδυνο νά διχάσει τούς "Ἕλληνες" σέ "Ἕλληνες" καί "Χριστιανούς".

## **2. Γιατί ὁ νεοπαγανισμός ἐντάσσεται στό ρεῦμα τῆς "Νέας Ἐποχῆς"**

Καίτοι μερικά ἑλληνικά "νεοπαγανιστικά" ἔντυπα ὑποστηρίζουν ὅτι εἶναι ξένα πρὸς τό παγκόσμιο ρεῦμα τῆς "Νέας Ἐποχῆς", ἐν τούτοις τά χαρακτηριστικά τους καί οἱ δοξασίες τους ὁδηγοῦν τόν μελετητή στό συμπέρασμα ὅτι ἀποτελοῦν μία ἀκόμη ἀτραπό μέσα στήν πλημμυρίδα τῶν πολυωνύμων ομάδων τῆς "Νέας Ἐποχῆς".

Ὅπως οἱ "νεοεποχίτες", ἔτσι καί οἱ "νεοπαγανιστές" δέν δέχονται τήν ὑπαρξη προσωπικοῦ "ἄκτιστου" Θεοῦ ἔξω ἀπό τήν "κτιστή" Φύση. Δέν ἀποδέχονται ἕναν "ἐξωκοσμικό", ὅπως οἱ ἴδιοι τόν χαρακτηρίζουν, "θεό". Ὁ "θεός" τους, δέν εἶναι, ὅπως λένε, "κάποιος ἀπολυταρχικός θεός", κάποιο "δικτατορικό ὑπερκόσμιο ὄν". Ὁ "θεός" τους - γιά τήν ἀκρίβεια οἱ "θεοί" τους - εἶναι ὁμοούσιοι καί ταυτίζονται μέ τό Σύμπαν καί τήν Φύση, ἀπό τά ὁποῖα καί ἐγεννήθησαν καί ἀποτελοῦν μαζί τους τό "Ὅλον": "Ἐν τό Πᾶν". Ἀποδέχονται, δηλαδή, τήν "νεοεποχική" "ὀλιστική θεώρηση" περί Θεοῦ καί κόσμου.

Ἐξ ἄλλου, ἡ ἀποδοχή τῆς δοξασίας τῆς "μετενσαρκώσεως" ἢ "μετεμψυχώσεως" καί ἡ διακήρυξη ἀπό πολλές ομάδες ὅτι οὐσιαστικά δέν ὑπάρχει διάκριση μεταξύ καλοῦ καί κακοῦ -ἀλλά εἶναι δύο ὅψεις τοῦ αὐτοῦ νομίσματος-, εἶναι καθαρῶς "νεοεποχικές" ἀντίληψεις, πού χαρακτηρίζουν καί τίς "νεοπαγανιστικές" ομάδες καί "κνίθουν" τήν ἀκοή τοῦ πεπτωκότος ἀνθρώπου, ὁ ὁποῖος θέλγεται ἀπό τέτοιου εἶδους κοσμοθεωρίες. Εἶναι χαρακτηριστική ἡ δήλωση ἐκπροσώπου ἐνός ἐκ τῶν πολλῶν Ἑλληνικῶν "ἀρχαιολατρικῶν" κινημάτων: *"Λατρεύω τούς ἀρχαίους Ἕλληνες θεούς γιατί μοῦ προσφέρουν τήν ἐλευθερία πού θέλω καί χρειάζομαι"*.

Δέν λείπει βεβαίως από πολλές ομάδες του “χώρου” αὐτοῦ καί τό ἐσωτεριστικό καί ἀποκρυφιστικό στοιχεῖο, ἀναπόσπαστο καί συνακόλουθο χαρακτηριστικό τῶν ομάδων τῆς “Νέας Ἐποχῆς”.

Ὁ “νεοεποχικός” χαρακτήρας τῶν κινήματων αὐτῶν συντελεῖ ἀποφασιστικά στήν ἐξάπλωσή τους, μιά καί ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος ἔχει διαβρωθῇ ἀπό τό πνεῦμα τῆς “Νέας Ἐποχῆς”. Γι’ αὐτό, νομίζω ὅτι μποροῦμε νά χαρακτηρίσουμε ὅλα αὐτά τά “νεοπαγανιστικά” ρεύματα, ὡς μιά ἀκόμη “ἀτραπό τῆς Νέας Ἐποχῆς”.

### **3. Χαρακτηριστικά**

Τά Ἑλληνικά “νεοπαγανιστικά” ρεύματα ἐμφανίζονται συχνά ὡς κινήσεις γιά τήν προβολή τοῦ ἀρχαίου ἐλληνικοῦ πολιτισμοῦ μέ ἐθνικιστικό ἢ πολιτιστικό κάλυμμα, γιά τήν ἀναβίωση τοῦ Ὀλυμπιακοῦ πνεύματος, γιά τήν προβολή τῶν Δελφικῶν ἰδεωδῶν, γιά τήν ἐπιστροφή στίς ρίζες μας, ἢ γιά τήν διδασκαλία τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας. Δραστηριοποιοῦνται ὡς φυσιολατρικά, πολιτιστικά καί οἰκολογικά κινήματα, ὡς καλλιτεχνικές ἀναβιώσεις ἀρχαιο-ελληνικῶν τελετῶν πού φέρουν ἀρχαιοθρησκευτικό χαρακτήρα, (ὅπως Παναθήναια, Ἐλευσίνια μυστήρια, ἀναστενάρια, φωτιές τοῦ Ἁγίου-Γιαννιοῦ, Καρναβάλια, παράδοση τοῦ πυρός στούς ἀνθρώπους ἀπό τόν Προμηθέα, γιορτή τοῦ θερινοῦ ἡλιοστασίου, ἀφή καί μεταφορά τῆς “ἱερῆς φλόγας” κλπ.). Ἀκόμη προσφέρουν εὐκαιρίες γιά τήν ἀπόλαυση τῆς πανσελήνου ἀπό τόν «ἱερό βράχο τῆς Ἀκροπόλεως» καί ἄλλων ἀρχαιολογικῶν χώρων, ὁργανώνουν ἐκδηλώσεις μέ τόν ἐορτασμό τῶν ἡλιοστασίων, τήν ἀλλαγὴ τῶν ἐποχῶν κλπ. Ὅλα αὐτά καί ἄλλα ἀκόμη, δέν εἶναι πάντοτε ἀπλές παραδοσιακές - φολκlorικές ἢ πολιτιστικές ἐκδηλώσεις καί τελετές, ἀλλά μπορεῖ νά εἶναι ποικίλα προσωπεῖα καί τεχνάσματα γιά τήν προώθηση “νεοεθνικῶν” θέσεων.

Τά κινήματα αὐτά, καίτοι στήν συντριπτική πλειοψηφία τους συμπίπτουν στόν ἀντιχριστιανικό προσανατολισμό τους καί ἐνίστε στό ἀνεξέλεγκτο μένος τους κατά τοῦ προσώπου τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καί τῶν πατέρων τῆς Ἐκκλησίας, ἐν τούτοις δέν συμφωνοῦν πάντοτε μεταξύ τους στίς περί Θεοῦ καί κόσμου ἀντιλήψεις τους, ἀλλά ἀντιμάχονται συχνά ἢ καί εἰρωνεύονται οἱ διάφορες τάσεις τίς θέσεις τῶν ἄλλων. Τοῦτο δέν μειώνει ἀσφαλῶς τό μέγεθος τοῦ προβλήματος, καθόσον ὅλα αὐτά τά ρεύματα συμφωνοῦν στόν ἀντιχριστιανικό τους προσανατολισμό.

Ἡ φύση καί ὁ χαρακτήρας τῶν κινήματων αὐτῶν προβάλλει μέσα ἀπό τήν πληθώρα τῶν ἐντύπων τους (περιοδικῶν τῶν ἀντι-στοίχων ὁμάδων, συγγραμμάτων Ἑλλήνων συγγραφέων ἢ μετα-φράσεων ξένων ἐκπροσώπων τοῦ νεοπαγανισμοῦ), ἀπό /τακτικές τηλεοπτικές καί ραδιοφωνικές ἐκπομπές τους, ἀλλά καί ἀπό τήν διοργάνωση ὁμιλιῶν, διαλέξεων, τελετῶν καί ἐκδηλώσεων μέ κρυφό ἢ καί φανερό νεοειδωλολατρικό περιεχόμενο. Μέ ὅλους αὐτούς τούς τρόπους ἐπιδιώκεται ἡ ἐπιστροφή στήν "φυσική θρησκεία", στήν "πατρώα θρησκεία", ὅπως λένε, καί στούς "πατρογονικούς θεούς", μεταξύ τῶν ὁποίων πρωτεύουσα θέση κατέχει τό "Δωδεκάθεο τοῦ Ὀλύμπου".

Ἀπό τήν μελέτη τῶν διαφόρων βιβλίων καί περιοδικῶν τους διαπιστώνομε ἀκόμη ὅτι στά κινήματα αὐτά ὑπάρχει μιά ρευστότητα ἰδεολογικοῦ προσανατολισμοῦ. Ἀπό τήν μιά πλευρά, ὑπάρχουν πρώην ἢ καί νῦν "πιστοί" τοῦ ἱστορικοῦ ὕλισμοῦ, οἱ ὁποῖοι, μετά τήν κατάρρευση τῆς μαρξιστικῆς ἰδεολογίας, μεταλλάχθηκαν σέ "πιστούς" τοῦ παγανιστικοῦ ὕλισμοῦ, ἀλλάζοντας ἀπλῶς στρατόπεδο ἀθεϊστικῆς ἢ ἀντιχριστιανικῆς στράτευσης καί τακτικῆς. Ἀπό τήν ἄλλη πλευρά, ὑπάρχουν ἐκεῖνοι πού προπαγανδίζουν μιά νεοφασιστική καί νεοναζιστική ἰδεολογία καί ἕναν ἀνεξέλεγκτο φυλετισμό, ξενοφοβία καί ρατσισμό, πού ἀναπτύσσεται συχνά σέ ἕναν ἄκρατο ἀντισημιτισμό. Συγχρόνως, Ἑλληνικά "νεοπαγανιστικά" ἔντυπα χαρακτηρίζουν τούς "Ἕλληνες ὡς *"θεόπλαστους"*, ὡς *"οὐράνιο γένος"* καί καλλιεργοῦν τήν ἰδέα ἐνός "περιουσίου λαοῦ", μιᾶς *"μοναδικῆς καί καθαρῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς"*, μιᾶς *"ἡγεμονικῆς φυλῆς"*, ἡ ὁποία θά διατηρηθῇ μόνον μέ τήν ἀναβίωση καί τήν ἀσκηση τῆς "πατρώας" θρησκείας.

#### **4. Ὁ Νεοπαγανισμός ὡς νέος ἀντιχριστιανισμός**

Ἀπό τήν πρώτη ἐπαφή μέ τά ἔντυπα τοῦ Ἑλληνικοῦ "νεοπαγανιστικοῦ χώρου" ὁ μελετητής διαπιστώνει τόν ἔντονο ἀντιχριστιανικό, ἀντιεβραϊκό καί ἀντισημιτικό χαρακτήρα μερικῶν τουλάχιστον ρευμάτων ἀλλά καί τήν ἐχθρική στάση τους ἔναντι τοῦ Μονοθεϊσμοῦ γενικότερα. Τοῦτο ὀφείλεται κυρίως στό γεγονός ὅτι τά "νεοπαγανιστικά" ρεύματα ἀναπτύσσονται ὡς ἐθνικές θρησκείες, ὅχι μόνον ὑπό τήν παλαιά ἔννοια τοῦ "ἐθνικοῦ" ὡς εἰδωλολάτρη, ἀλλά καί τοῦ ἐμφορουμένου ἀπό φυλετικό ἐθνικισμό. Κάθε θρησκεία, λοιπόν, πού θεωρεῖται ξένη πρὸς τόν ἐθνικό χῶρο, στόν ὁποῖο ζεῖ ἕνα ἔθνος ἢ μιά φυλή, εἶναι ἀπορριπτέα καί ἰδιαιτέρως ὅταν πρόκειται περὶ μονοθεϊστικῆς. Ἔτσι, ὁ ἐθνικιστικός χαρακτήρας τῶν Ἑλληνικῶν ρευμάτων ἐκδηλώνεται πρωτίστως ὡς ἀντιϊουδαϊσμός (φυλετικός

άντιεβραϊσμός και άντισημιτισμός), καθόσον ό Ιουδαϊσμός θεωρεΐται ξένη θρησκεία και ό γεννήτορας του Χριστιανισμού και του Ισλάμ. Ό άντιϊουδαϊσμός αυτός αναπτύσσεται ως μιά σφοδρή πολεμική -και ένίοτε μέ χυδαίο ύβρεολόγιο- κατά της Παλαιάς Διαθήκης, ως ιουδαϊκού κειμένου, και ως άπόρριψη των "προπατόρων του Χριστού", ως Έβραίων. Έπειδή δέ τό πρόσωπο του Ίησοϋ Χριστού συνδέεται άρρήκτως μέ τά κείμενα και είδικότερα μέ τούς προφήτες της Παλαιάς Διαθήκης, ό άντιϊουδαϊσμός καταλήγει σέ άντιχριστιανισμό και στήν άπόρριψη του Ίδίου του Ίησοϋ Χριστού.

Παρόμοια τακτική έναντι του Ίησοϋ Χριστού και της Παλαιάς Διαθήκης συναντάται και σέ πολλές ομάδες της "Νέας Έποχής" στήν γενικώτερη προσπάθειά τους νά έμφανίσουν τόν Ίησοϋν Χριστόν ως έναν από τούς πολλούς Χριστούς-Μεσσίες (Αβατάρς) της "Νέας Έποχής", χωρίς ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και, είδικώτερα, άποκομμένο από τούς προφήτες του. Και τουτο καθόσον, ή άληθινή ταυτότητα και ή ιδιότητα του Ίησοϋ Χριστού της Καινής Διαθήκης, τόν Όποιο έπιδιώκουν νά πλήξουν, ως του άναμενόμενου -και από τά έθνη- Λυτρωτή-Μεσσία, είναι τό άντικείμενο, όχι μόνο της προσμονής και της προσδοκίας των πρό Χριστού "χριστιανιζόντων" μεγάλων Έλλήνων σοφών και, γενικώς, της άγωνίας του *"καθήμενου έν σκότει και σκιᾷ θανάτου"* ανθρώπου των πρό Χριστού αιώνων, αλλά, κυρίως, τό κεντρικό σημείο όλων των προρρήσεων των προφητών της Παλαιάς Διαθήκης. Είναι ανάγκη, λοιπόν, κατά τούς "νεοπαγανιστές", νά άπορριφθεΐ ή Παλαιά Διαθήκη, ώστε νά στερηθεΐ ό Ίησοϋς Χριστός ένα από τά ούσιώδη χαρακτηριστικά Του -τήν μοναδικότητα πού Τόν χαρακτηρίζει- δηλαδή τούς άπ' αιώνος προφήτες της επί γής παρουσίας Του. Στόχος, δηλαδή, δέν είναι μόνον ή Παλαιά Διαθήκη, ως ιστορία του Έβραϊκού λαού, αλλά ό Ίδιος ό Ίησοϋς Χριστός, καθόσον Χριστός χωρίς τήν Παλαιά Διαθήκη δέν νοείται<sup>1</sup>.

Ακολούθως, προβάλλεται ή επίσης έθνικιστική θέση ότι ό Χριστιανισμός είναι μιά ιουδαιογενής θρησκεία, πού προωθεΐ τά ιουδαϊκά συμφέροντα και άρα είναι, όχι μόνο ξένος, αλλά και έχθρικός πρός τόν Έλληνισμό. Τελικός, βεβαίως, στόχος είναι νά έπιτευχθεΐ ή ρήξη του Έλληνα μέ τόν Ίησοϋν Χριστόν και τήν Έκκλησία. Γι' αυτό, γίνεται κατά

<sup>1</sup> Για τήν σφοδρή πολεμική κατά της Παλαιάς Διαθήκης, έκτός των άλλων, παραπέμπε είδικά σέ σειρά άρθρων του περιοδ. "Δαυλός", τά όποΐα, κατά περίπτωση, θά χρησιμοποιήσουμε στήν παρούσα εργασία, καθώς και στά βιβλία του Μ. Βερέττα, Ή Βίβλος και οι Έλληνες, Οι διαδρομές του Βιβλικού μισελληνισμού, και Μ. Καλόπουλου, Βιβλική Θρησκεία, τό Μεγάλο Ψέμα - Στή σκιά του γίγαντα Έλληνισμού. Περισσότερα βλ. στό Δ' κεφάλαιο, ένότητα Δ.6. της παρούσας εργασίας.

κόρον χρήση του ὄρου "Ιουδαιοχριστιανισμός", ὥστε νά συνδεθεῖ ὁ Χριστιανισμός (καί δὴ ἡ Ὁρθοδοξία) μέ τόν Ἰουδαϊσμό καί νά εὐαίσθητοποιηθεῖ -νά προκληθεῖ- μέ τόν τρόπο αὐτό τό ἐθνικό συναίσθημα τοῦ Νεοέλληνα, ὥστε νά προδιατεθεῖ ἀρνητικά, ὄχι μόνον κατά τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ, ἀλλά καί κατά τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας. "Ἐτσι ὁ ἀντισημιτισμός καταλήγει σέ ἀντιχριστιανισμό<sup>2</sup>. Ὁ Χριστιανισμός, τελικά, εἶναι "κοσμοπολίτικη", "πανεθνική", "ἀνεθνική", "οἰκουμενική" θρησκεία καί μάλιστα "ἐβραιογενής", καί ὡς τέτοια πρέπει νά ἐξοβελιστεῖ ἀπό τόν χῶρο, τήν ζωή καί τήν ταυτότητα τῶν γνησίων Ἑλλήνων, πάντα κατά τούς δικούς τους ἰσχυρισμούς.

### **Ἰδιαίτερα ἔντονος ὁ ἀντιχριστιανικός χαρακτήρας τους**

Περιοδικό τοῦ "χώρου", γνωστό γιά τίς ἀκράϊες τοποθετήσεις του, ἐπιτίθεται μέ σκληρότητα καί χυδαιότητα κατά τῶν "ἐξ ἀποκαλύψεως θρησκειῶν". Ἀναφερόμενο στίς τρεῖς μονοθεϊστικές θρησκείες Χριστιανισμό, Ἰουδαϊσμό καί Μωαμεθανισμό, σέ ἄρθρο του ὑπό τόν τίτλο "Πάντα στούς ἴδιους βόθρους μέ τά ἴδια πάντοτε κόπρανα...", διακηρύττει ὅτι αὐτά εἶναι "Τά κύρια χαρακτηριστικά τῆς ἀρρωστημένης θρησκευτικότητας τῶν "ἐξ ἀποκαλύψεως" κυρίαρχων θρησκειῶν καί τῶν μικρῶν τους μιμητῶν, ἡ -στήν καθομιλουμένη- cults ἢ "αἰρέσεων"<sup>3</sup>.

Εἶπαμε, ὅτι ἡ πολεμική κατά τοῦ Χριστιανισμοῦ ξεκινᾷ μέ τήν ἐπίθεση κατά τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ καί τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. Τό περιοδικό "Δαυλός" (τό ὁποῖο ἀνέστειλε τήν ἔκδοσή του) ἐδημοσίευσε ἀνοικτή ἐπιστολή πρός τήν Ἱερά Σύνοδο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος (Μάιος 1993), μέ τήν ὁποία ζητεῖ "νά ἀποκηρύξη καί ἀποβάλλη ἀπό τά ἱερά κείμενα τῆς θρησκείας τοῦ Ἑλληνισμοῦ εἴτε ὁλόκληρο τό "σῶμα" τῶν βιβλίων τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, εἴτε τουλάχιστον τά μέρη ἐκεῖνα πού κατάφωρα στρέφονται κατά τοῦ "Ἐθνους μας"<sup>4</sup>.

Ἡ ἐπίθεση κατά τοῦ Χριστιανισμοῦ ἐκδηλώνεται κυρίως μέ τήν μεροληπτική, ἀποσπασματική ἢ καί διαστρεβλωμένη παρουσίαση καί προβολή μεμονωμένων περιστατικῶν καί κειμένων τῆς χριστιανικῆς ἱστορίας, ἢ πληροφοριῶν ἀμφιβόλου γνησιότητας, ἐπιδιώκοντας ἔτσι

<sup>2</sup> Γιά τό ἴδιο θέμα βλ. π. Γ. Μεταλληνού, Παγανιστικός Ἑλληνισμός ἢ Ἑλληνορθοδοξία;, μν. ἔργ. σσ. 30-31 καί εἰδικώτερα τό κεφάλαιο: Ἡ ἀνθελληνική καί ἀντορθόδοξη νεοειδωλολατρία καί τό χρέος τῶν Ὁρθοδόξων ἀπέναντί της, σσ. 123 ἐξ.

<sup>3</sup> Διϊ, τ. 13, σ. 30.

<sup>4</sup> "Δαυλός", τ. 137, σσ. 7940-41.

νά παρουσιάσουν ένα Χριστιανισμό διώκτη τῶν Ἑλλήνων καί καταστροφέα τῶν Ἑλληνικῶν μνημείων καί τοῦ Ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ καί ὑπαίτιο τῆς *"σημερινῆς κακοδαιμονίας... καί ὡς ἕνα ἀπό τοὺς μεγαλύτερους -ἂν ὄχι τό μεγαλύτερο- ἀρνητικούς παράγοντες γιά τή σημερινή κατάσταση"*<sup>5</sup>. Ὁ Χριστιανισμός χαρακτηρίζεται ἀκόμη ὡς *"δικτατορεῦον χριστιανικό δόγμα"*<sup>6</sup>, ὡς *"ἡ θανατική ποινὴ κατὰ τῆς Ἑλλάδος"*<sup>7</sup>, ὡς *"σάβανο τοῦ Ἑλληνισμοῦ"*<sup>8</sup>, κ.ο.κ.

Ὁ ἀντιχριστιανισμός τῶν κινημάτων αὐτῶν ἐκδηλώνεται κυρίως μέσα ἀπὸ τὰ κείμενα ἐκεῖνα, πού καταφέρονται μέ μῖσος καί ἐμπάθεια κατὰ τοῦ Προσώπου τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τῶν Ἀποστόλων Του, τοῦ Ἀποστόλου Παύλου εἰδικά καί τῶν Ἀγίων Πατέρων, τοῦ Χριστιανισμοῦ γενικῶς καί τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας εἰδικώτερα, μέ ὕβρεις, χυδαῖες ἐκφράσεις, ἀπειλές καί διχαστικά συνθήματα, ὅπως μπορεῖ νά διαπιστώσει κανεὶς τόσον ἀπὸ τὰ περιοδικά τους ὅσο καί ἀπὸ μερικές ἱστοσελίδες τους, ὅπου κηρύσσεται *"ἱερός πόλεμος"* κατὰ τοῦ Χριστιανισμοῦ. Ἐφημερίδα τοῦ χώρου, γράφει: *"Ὁ Ἱερός Πόλεμος στό πρῶτο του στάδιο θά εἶναι καθαρὰ ἀντιχριστιανικός καί στήν ἐπόμενη φάση καθαρὰ Ἑλληνικός"*.

Δέν θεωρῶ πρέπον νά μεταφέρω ἐδῶ τήν ἀπαράδεκτη ἀτμόσφαιρα καί τήν χυδαία γλῶσσα πού ἐπικρατεῖ συχνά στά *"νεοπαγανιστικά"* κείμενα. Ἐπιτρέψτε μου ὅμως, νά παρουσιάσω ἐνδεικτικά μόνον ἕνα ἀπειροελάχιστο δείγμα τέτοιων ἐκφράσεων καί μάλιστα τῶν πιό *"ἐλαφρῶν"*:

Τό ἐπικρατοῦν πνεῦμα ἔναντι τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐκφράζουν φράσεις ὅπως οἱ ἀκόλουθες: *"σημιτικῆς κατασκευῆς Δικτατορίσκος τ' Οὐρανοῦ"*<sup>9</sup>, *"περιτετμημένος ραββίνος Τζεσουά"*<sup>10</sup>, *"ἀσήμαντος ξυλουργός"*<sup>11</sup>, *"Ὁ ψευτοθεός Τζεσουά ἦταν ἀκάθαρτο καί βρωμερό πνεῦμα ... ἕνας δολοφόνος... ὁποῖος ἀναφέρει τό ὄνομα τοῦ Τζεσουά μέ σεβασμό εἶναι μιανός"*<sup>12</sup>, *"ἐσταυρωμένο πινόκιο"*<sup>13</sup>, *"περιτετμημένος*

<sup>5</sup> Στ. Ἐλμάζη, Σέ ἀναζήτηση ταυτότητας, περιοδ. *"Ἀνιχνεύσεις"*, τ. 20, ἔνθετο *"Ἐρχονται οἱ Ἕλληνες;"*, σ. 2.

<sup>6</sup> Ἐπιστολή Υ.Σ.Ε.Ε. πρὸς τήν *"Συνοδική Ὑποεπιτροπὴ Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων"*, δημοσιευθεῖσα στό Διῖ, τ. 30, σ. 13.

<sup>7</sup> ἐφημ. *"Μεγαρικός Τῦπος"*, 17.9.95.

<sup>8</sup> ἐφημ. *"Ἐθνος"*, 30.4.87.

<sup>9</sup> Ἀπάντηση σέ ἐπιστολή, Διῖ, τ. 4, σ. 6.

<sup>10</sup> Ἰφικράτη, Ὁ Ἱερός Πόλεμος τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ΕΘ, φ. 5, σ. 1.

<sup>11</sup> Διῖ, ἱστοσελίδα, διαφήμιση μπλούζας γιά τοὺς *"Διῖπετεῖς"*, μέ τήν *"στάμπα"* *"Ἀπὸ τὸν ἀσήμαντο ξυλουργό προτιμοῦμε τὸν ἀνίκητο ἥλιο"*.

<sup>12</sup> Ἰφικράτη, Προτρεπτικός πρὸς ἀγνοῦντας τοὺς Θεούς. ἱστοσελίδα τῆς ΕΘ.

<sup>13</sup> Τό ποτῆρι ἔχει ξεχειλίσει πρὸ πολλοῦ μέ τοὺς ναζωραίους κατακτητές,

ἀγύρτης"<sup>14</sup>, "κήρυκας μίσους, διχασμοῦ καί μισελληνισμοῦ"<sup>15</sup>, κ.π.ἄ. Σέ φύλλο τῆς ἐφημερίδας "Ελληνική Θρησκεία", στήν στήλη "καταγγελίες" καταχωροῦνται τὰ ἐξῆς: "Σέ μίσησαν ναζωραῖε. Τό αἷμα σου λέρωσε τὰ παπούτσια τους. Τό κορμί σου μόλυνε τήν τροφή τους. Ἡ ψυχὴ σου βρώμισε τό πνεῦμα τους. Γι'αὐτό σέ σταύρωσαν, γι'αὐτό σέ ἔφτυσαν. Ἦσαν ἓνα σκουλίκι, ἦσαν.... Γι'αὐτό σέ ἔγδαραν. Γι'αὐτό σέ κρέμασαν. Γι'αὐτό σέ ἔκαψαν. Ἔλαβες τόν μισθό τῶν πράξεών σου"<sup>16</sup>. Οἱ ὕβρεις συνοδεύονται καί ἀπό βαρεῖς χλευασμούς πρὸς τό πρόσωπο τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ<sup>17</sup>. Ἀκόμη, ὁ Ἰησοῦς θεωρεῖται ἐχθρός τῆς χαρᾶς (sic), διδάσκαλος τοῦ μίσους (sic), καί ἐχθρός τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Ἀλλά καί ὁ Τίμιος Σταυρός χαρακτηρίζεται ὡς "ἐμετικό καί ἀηδιαστικό σύμβολο". "Ὅλοι οἱ Ἕλληνες ὑποχρεοῦνται νά κατεβάσουν καί νά καταστρέψουν τό θεομίσητο σύμβολο... ἀπό τὰ δημόσια καί ἰδιωτικά κτήρια"<sup>18</sup>.

Ἰδιαίτερος στόχος τῶν "νεοεθνικῶν" εἶναι ὁ Ἀπόστολος Παῦλος. Μέ αὐθαίρετους ἰσχυρισμούς καί προκρούστιες παρα-ποιήσεις τῶν κειμένων του, τόν παρουσιάζουν ὡς τόν μεγαλύτερο "ἀνθέλληνα" καί ἐχθρό τοῦ Ἑλληνισμοῦ<sup>19</sup>, ὡς τόν "διαφθορέα τῶν ἐθνῶν καί πραγματικό ἰδρυτὴ τοῦ Χριστιανισμοῦ"<sup>20</sup>, τόν "ὀλετήρα τῶν ἔθνῶν"<sup>21</sup>, ὁ ὁποῖος "προσπάθησε νά καθυποτάξῃ καί νά δολοφονήσῃ ἱστορικά τόν ἑλληνισμό"<sup>22</sup>. Εἶναι ἀκόμη ὁ ἐμπρηστής τῆς Ρώμης ἐπὶ Νέρωνος.

---

ἱστοσελίδα ΕΘ.

<sup>14</sup> Ἰφικράτης, Ἦκου ναζωραῖε, ἱστοσελίδα ΕΘ.

<sup>15</sup> Δ, τ. 273, ἐξώφυλλο καί ἄρθρο μέ τόν ἴδιο τίτλο τοῦ Ἰων. Δημόφλου, σ. 17909. Βλ. καί Γ. Γρηγορομιχελάκη, Ἰησοῦς, κήρυκας ἀγάπης ἢ μίσους;, ΑΦ, τ. 51, σ. 28.

<sup>16</sup> ΕΘ, φ. 4, σ. 8. **Οἱ ἐκφράσεις αὐτές εἶναι ἓνα ἐλάχιστο ἐπιλεγμένο δεῖγμα ἐκείνων πού συναντᾶμε στά ἐν λόγω κείμενα. Ὑπάρχουν καί ἄλλες πολὺ βαρύτερες, τίς ὁποῖες, ἀπὸ εὐλάβεια πρὸς τό Πανάγιον Ὄνομα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ καί σεβασμό πρὸς τόν ἀναγνώση, δέν θελήσαμε νά μεταφέρουμε ἐδῶ.**

<sup>17</sup> Βλ. ἐνδεικτικά, Ἡ (παρα)φύση τοῦ Ἰησοῦ, Διῖ, τ. 34, σ. 38. τ. 37, σ. 35. Πανδίων. Ἡ Σπείρα, Διῖ, τ. 34, σ. 38. "Ελληνική κωμωδία", ἱστοσελίδα παραρτήματος Υ.Σ.Ε.Ε. Αὐστραλίας, κ.ἄ.

<sup>18</sup> Ἰφικράτη, Ἄλλη μία προσβολὴ τοῦ Ἱεροῦ Συμβόλου τῆς Γονιμότητος ἀπὸ τήν συμμορία τῶν ναζωραίων, ἱστοσελίδα ΕΘ, (ὑπογράμμιση δική μας).

<sup>19</sup> Ἰων. Ἀθηναίου, Ἑλληνοχριστιανικὴ σύγκλιση ἢ σύγκρουση;, ΑΦ, τ. 15, σ. 13.

<sup>20</sup> Βλ. Ρασσιᾶ, Πόσο Ἕλληνες εἴμαστε;, Διῖ, τ. 29, σ. 15.

<sup>21</sup> Τοῦ ἰδίου, Ψέματα καί ἀνορθολογισμός, ΤΜ, τ. 88, σ. 58.

<sup>22</sup> Β. Ἐμμανουηλίδη, "Ἀποκάλυψη": προφητεία ἢ "ὁδηγίες" γιὰ δράση;, Δ, τ. 260-261, 17054.



Οι Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας χαρακτηρίζονται ὡς "ἐγκληματίες - χαλαστές", οἱ "μελανειμονοῦντες" καί οἱ "τά φαιά φέροντες"<sup>23</sup>, "ἀποστεωμένα καχεκτικά μοντέλα". Χαρακτηρίζονται ἀκόμη ὡς "οἱ ἐξ ἀνατολῶν ὕαινες"<sup>24</sup>, "κοπρόψυχοι"<sup>25</sup>, "καθάρματα καί δολοφόνοι τῶν Ἑλλήνων"<sup>26</sup>, "ἅγια ρεμάλια"<sup>27</sup> καί ἀποκαλοῦνται, ὑποτιμητικά, "δίποδα"<sup>28</sup>. Εἶναι ἰδιαιτέρως ἐχθρικοί κατά τοῦ ἱ. Χυσοστόμου.

Γιά τοὺς ναοὺς μας γράφουν: "Κατάρρα στά πορνεῖα τῶν ναζωραίων". Οἱ κληρικοί καί οἱ μοναχοὶ εἶναι "στιγεροὶ Πρωτογενίτσαροι"<sup>29</sup>, "ρασοφορεμένα γουρούνια"<sup>30</sup>, "ἐνδεδυμένα μέ ράσα ἐρπετά"<sup>31</sup>, "ἐσμός τῶν μαυροφορεμένων"<sup>32</sup>, "μαυροφορεμένοι δῆμιοι"<sup>33</sup>, "μαυροφορεμένα ἀνδράποδα"<sup>34</sup>, "μαυροφορεμένοι πράκτορες τοῦ ξένου θεοῦ"<sup>35</sup>, "ἐκμαυλιστές τῆς χριστιανικῆς κλίκας"<sup>36</sup>, "ἀγύρτες ναζωραῖοι καί ἀνθρωπόμορφα κτήνη"<sup>37</sup>, "ἀγύρτες ναζωραῖοι παπάδες"<sup>38</sup>, "σεμνοφανεῖς ἀπατεῶνες" καί "ὀρδές τῶν ρασοφόρων, οἱ διαχρονικοὶ αὐτοὶ ἔμποροι τοῦ αἰσχροῦ ψεύδους"<sup>39</sup> κ.ο.κ..

<sup>23</sup> Ἀλκ. Μπεναρδῆ, Ὁ σφαγμένος Ἑλληνισμός, Α΄, ἐφημ. "Μεγαρικός Τῦπος", 17.9.1995, σ. 4.

<sup>24</sup> Τοῦ ἰδίου, Β΄, στήν ἴδια ἐφημερίδα 24.9.1999.

<sup>25</sup> Τοῦ ἰδίου, Γ΄, στήν ἴδια ἐφημερίδα, 8.10.1995.

<sup>26</sup> Ἰφικράτη, Ὁ Ἱερός Πόλεμος τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ΕΘ, φ. 5, σ. 1.

<sup>27</sup> Ἡ ἐκπαίδευση καί ὁ κεκλιμένος πύργος τοῦ Χριστιανισμοῦ, σημείωμα Β. Μισύρη, Ὁ κεκλιμένος πύργος καί ὁ Χριστόδουλος, Ιχ, τ. 61, σ. 80, καί Ἀλκ. Μπεναρδῆ, ἔνθ. ἀνωτ., σ. 4.

<sup>28</sup> Κ. Σταυροπούλου, -Τίμαιου, Μιά πρώτη ἀπάντηση στήν Συνδιάσκεψη τῶν Ἑντεταλμένων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, μν. ἔργ., Διϊ, τ. 33, σ. 13.

<sup>29</sup> Ἐπιστολή "ἱερέως τῆς θεᾶς Δήμητρος" πρὸς τόν Σεβ. Μητροπολίτη Ἡλείας κ. Γερμανό, 20 Τρυγητοῦ 1992, μ.Α.Τ. πρβλ. καί Διϊ, τ. 13, σ. 15.

<sup>30</sup> Ἰφικράτη, Ὁ ἐπιθανάτιος ρόγχος τῶν αἰρετικῶν τῆς Δανίας οἱ ὅποιοι ζητοῦν ἀναγνώριση ἀπὸ τοὺς φονιάδες τοῦ πολιτισμοῦ καί τῆς ἀνθρωπότητος, ἱστοσελίδα τῆς ΕΘ.

<sup>31</sup> Δέξιππου, Μισελληνικό παραλήρημα ἀπὸ τὴν ναζωραία δημοσιογράφου Η. Μιχαλολιάκου στοῦ extra channel 3, ἱστοσελίδα ΕΘ.

<sup>32</sup> Αὐλός Πανός, Διϊ, τ. 37, σ. 5. Τῶν ρασοφόρων ὁ ἐσμός, Διϊ, τ. 56, σ. 2.

<sup>33</sup> Ἐφημ. ΕΘ, φ. 3, σ. 8.

<sup>34</sup> Αὐλός Πανός, Διϊ, τ. 29, σ. 25.

<sup>35</sup> Ὁμοίως, Διϊ, τ. 32, σ. 11.

<sup>36</sup> Σπ. Κούρκουλου, Χάσμα ἢ διχασμός θρησκειῶν;, ΑΦ, τ. 44, σ. 22.

<sup>37</sup> Ἰφικράτη, Ἄκου ναζωραῖε, ἱστοσελίδα ΕΘ

<sup>38</sup> Αὐτόθι.

<sup>39</sup> Μ. Καλόπουλου, Θρησκεῖες: οἱ διαχρονικοὶ γίγαντες τῆς δεισιδαιμονίας, στοῦ ΑΕΘ, μν. ἔργ., σ. 116, 117. Βλ. καί Π. Μαρίνη, Ἡ Ἑλληνικὴ Γραμμὴ "ἐνάντια στήν ἠθικὴ παρακμή", (ἐπίθεση κατά τοῦ Μοναχισμοῦ γενικῶς), ΑΦ, τ. 4, σ. 28.

Γενικῶς, υποστηρίζεται ὅτι "Οἱ χριστιανοί ποτέ τους δέν ἦταν "Ελληνες", εἶναι "αἰσχροί, χωμόπλαστα ὑπανθρώπακια... μiasμένοι καί μιαιοῖ... ὑβριστές"<sup>40</sup>, "παραμυθολόγοι τοῦ ἀποσυντεθέντος ἀπαισίου βυζαντινισμοῦ", "ἔμφορβα ὀντάρια θρησκοθήπτων"<sup>41</sup>, "ἀνθρωπόμορφα κτήνη" καί "χριστιανικά γουρούνια"<sup>42</sup>, "σκουλίκια πού σέρνονται στά σκαλιά τῆς "Μεγαλόχαρης"<sup>43</sup>, "εἰδωλολάτρες, ἄπιστοι, κοσμοπολίτες, ἀπάτριδες, ἀσεβεῖς καί ἄθεοι"<sup>44</sup> "ὑποκριτές, ἐθνοκάπηλοι καί ἀπατεῶνες"<sup>45</sup>, "μιαρός συρφετός ψυχολογικά βιασμένων εὐνούχων"<sup>46</sup>, "χριστιανοβυζαντινά κοράκια νά ἀφοδεύουν πάνω στήν ἐθνική μας κληρονομιά"<sup>47</sup>. Γι'αὐτό, ἂν κάποιος "καλοπροαίρετος ἐθνικός κάνει λάθος καί τούς πλησιάσει, ὀφείλει νά τελέσει ἀμέσως τούς κατάλληλους καθαρμούς, σύμφωνα μέ τίς Ἀρχές τῆς Ἑλληνικῆς Θρησκείας". Ἀκόμη, κανείς "ἐθνικός" δέν πρέπει νά "τούς μιλά... τούς ἀγγίζει... τούς συναναστρέφεται"<sup>48</sup>. Στό περιοδικό "Διῦπετές" δημοσιεύεται ἡ πληροφορία γιά "Ἱεροπραξία Καθαρμοῦ", ἡ ὁποία ἔλαβε χώρα "σέ μυστική τοποθεσία τῆς Ἀττικῆς Γῆς, ἀπό "Ελληνες Ἐθνικούς πρὸς "Ελληνες Ἐθνικούς, γιά τό "ξέπλυμα" τοῦ μιάσματος τοῦ ἐβραιοχριστιανικοῦ βαπτίσματος"<sup>49</sup>.

Ὁ φανατισμός δέν φεῖδεται ὕβρεων καί γιά τίς χριστιανικές τελετές, ὅπως ἡ ἀκόλουθη: "Ποιός ἄραγε δέν γνωρίζει τίς αἰσχρολογίες πού λέγονται κατὰ τίς τελετές τῶν ναζωραίων; ποιός δέν γνωρίζει πόσο βρωμιά εἶναι ὁ "ἁγιασμός" τους;"<sup>50</sup>. Γενικῶς, γιά τήν συμπεριφορά

<sup>40</sup> Ἐκάς οἱ βέβηλοι, Ἐκάς οἱ χριστιανοί, ἱστοσελίδα ΕΘ.

<sup>41</sup> Β. Πελασοῦ Γούσιου, Περισκόπιο, Διῦ, τ. 13. σ. 15.

<sup>42</sup> Ἰφικράτη, Ἄλλη μία προσβολή τοῦ Ἱεροῦ Συμβόλου τῆς Γονιμότητος ἀπό τήν συμμορία τῶν ναζωραίων, ἔνθ. ἄνωτ.

<sup>43</sup> Τοῦ Ὑπερίωνα, Οἱ ἰδεολογικές διαφορές μεταξύ Υ.Σ.Ε.Ε. καί ὑπολοίπων ὁμάδων, ἱστοσελίδα Υ.Σ.Ε.Ε., Θέματα.

<sup>44</sup> Τοῦ ἰδίου, Τό κατηγορῶ τοῦ λαοῦ, ἱστοσελίδα ΕΘ.

<sup>45</sup> Ἱστοσελίδα Υ.Σ.Ε.Ε., Δελτία Τύπου, Ἀνακοίνωση 145/17.6."2003".

<sup>46</sup> Αὐλός Πανός, Διῦ, τ. 36, σ. 6.

<sup>47</sup> Βλ. Ρασσιᾶ, στό ἄρθρο: Οἱ ἀρχαιολάτρες πολιτεύονται, "Ἰός τῆς Κυριακῆς", ἐφην. "Κυρ. Ἐλευθεροτυπία", 7.2.1999. Πρβλ. καί Διῦ, τ. 4, σ. 27. τ. 6, σ. 29. τ. 13, σ. 32. τ. 32, σ. 11. ΕΘ, φ. 4, σ. 1, 8. Γιά ὅλους αὐτούς τούς ὑβριστικούς χαρακτηρισμούς βλ. καί τήν σειρά τῶν ἄρθρων μας "Ἡ ἀρχαιολατρία ὡς ἀτραπός τῆς "Νέας Ἐποχῆς"", στό περιοδ. "Διάλογος", τ. 13 ἕως καί 19, καί εἰδικῶς τ. 16, σ. 10 ἐξ. (1999).

<sup>48</sup> Ἀστερίας, Ἐκάς οἱ βέβηλοι, Ἐκάς οἱ χριστιανοί, ἱστοσελίδα τῆς ΕΘ, (ὑπογράμμιση δική μας).

<sup>49</sup> Αὐλός Πανός, Διῦ, τ. 30, σ. 11. Γιά "καθαμούς ἱερῶν τόπων" τῶν "ἀρχαιοθρήσκων", βλ. καί ἱστοσ. "Ἑλλήνων Ἱερατεῖον", Αἱ πρῶται Ἐντολαί καί Ὁδηγία πρὸς τούς "Ελληνας Θρησκευτάς, Ἐντολή 3η.

<sup>50</sup> Ἰφικράτη, Προτρεπτικός πρὸς ἀγνοῦντας τούς Θεούς, ἔνθ. ἄνωτ.,

έναντι τῶν χριστιανικῶν ἐθίμων, δίδεται ἡ αὐστηρή ἐντολή: "Τό χριστιανικό ἔθιμο εἶναι μιά παγίδα, ἕνας λάκκος, ἕνας βόθρος. Μὴν κάνεις τόν σταυρό σου., μὴν μυρίζεις λιθάνι. Πέταξε μακριά τόν σταυρό καί ἔλα στά συγκαλά σου"<sup>51</sup>.

Στά χαρακτηριστικά τῶν Ἑλληνικῶν "νεοπαγανιστικῶν" ρευμάτων πρέπει νά καταγράψουμε καί μιά ἄλλη πτυχή: Ὁ ἀντιχριστιανικός χαρακτήρας τους ἀναπτύσσεται καί ὡς ἔντονος "ἀντιβυζαντινισμός"<sup>52</sup>. Μέ πληθώρα ἄρθρων καί βιβλίων ἐπιχειρεῖται, ἀπό μερικούς "συνεχιστές τοῦ τεμαχισμοῦ τῆς ἱστορικῆς μας σάρκας", ἡ ἐξωστράκιση τῆς μακρᾶς ἔνδοξης καί λαμπρῆς Βυζαντινῆς περιόδου καί ἡ ἀποκοπή τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους, μέ ἕνα ἀνιστόρητο ἄλμα χιλίων ἐπτακοσίων περίπου ἐτῶν, ἀπό τήν διαχρονική ἱστορική πορεία του<sup>53</sup>.

---

(ὕπογράμμιση δική μας).

<sup>51</sup> Αὐτόθι.

<sup>52</sup> Σέ ἔντυπο πού ἐκφράζει μιά ἰδιαιτέρως σκληρή καί ἐχθρική γραμμή κατά τοῦ Χριστιανισμοῦ καί τοῦ Βυζαντίου, καταγράφεται ἡ πληροφορία ὅτι **"Ἑλληνες πατριῶτες ἔκαψαν βυζαντινές σημαῖες σέ χωριό τῆς Θράκης"**, ἐφημ. ΕΘ, φ. 3, σ. 8. Ἐπίσης στήν ἱστοσελίδα τοῦ ἴδιου ρεύματος, ὑπό τόν τίτλο: **"Φωτιά καί τσεκούρι στούς νεοβυζαντινούς γραικύλους"**, διακηρύσσεται ὅτι **"Οἱ Ἑλληνες ἀπανταχοῦ στήν οἰκουμένη τήν 29η Μαΐου ἐορτάζουν μέ ἀγαλλίαση τήν πτώση τῆς καταραμένης καί θεομίσητης βυζαντινῆς αὐτοκρατορίας... Ζήτω ἡ πτώση τῆς Νέας Ρώμης!"** (ὕπογραμμίσεις δικές μας).

<sup>53</sup> Ὁ χαρακτηρισμός προέρχεται ἀπό τό βιβλίο τοῦ π. Γ. Μεταλληνοῦ, Παγανιστικός Ἑλληνισμός ἢ Ἑλληνορθοδοξία;, σ. 92. Βλ. καί διαπιστώσεις τῆς "ΙΑ΄ Πανορθόδοξου Συνδιασκέψεως Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καί Ἱερῶν Μητροπόλεων γιά θέμετα αἱρέσεων καί παραθρησκείας" (1999), στήν ἱστοσελίδα τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ecclesia gr, Ἐπιτροπαί, Συνοδική Ἐπιτροπή ἐπὶ τῶν Αἱρέσεων, Δραστηριότητα. Καταχωροῦμε ἐδῶ ἕνα ἐλάχιστο μόνον δεῖγμα τίτλων τέτοιων κειμένων: Π. Τσινᾶ, Ἡ Βυζαντινὴ ἡγεσία διέταξε τόν Ἀλᾶριχο νά ἐξαφανίσῃ τοὺς Ἑλληνες τῆς Ν. Ἑλλάδος, Δ, τ. 188-189, σ. 11637. Ἀθ. Κουκοβίτσα, Ἡ ἀληθινὴ ἰδεολογία τοῦ Βυζαντίου, Δ, τ. 202, σ. 12615. Τοῦ Ἰδίου, Ὁ ἀνθελληνισμός στό Βυζάντιο καί τό "σχίσμα" μέ τή Ρώμη, Δ, τ. 209, σ. 13123. Τοῦ Ἰδίου, Τό ψυχorroάγημα τοῦ Βυζαντίου, Δ, τ. 209, σ. 13143. Μ. Πλωρίτη, συνέντευξη, Δ, τ. 214, σ. 13471. Μ. Καλόπουλου, συνέντευξη, Δ, τ. 233, σ. 14981. Στ. Μυτιληναίου, Ἡ σφαγὴ τῶν Ἑλλήνων ἀπὸ τόν Ἰουστινιανό, Δ, τ. 247, σ. 16027. Κ. Ρωμανοῦ, Ἑλληνιστικό Ἰσλάμ. Τοῦ Ἰδίου, συνέντευξη, Δ, τ. 254, σ. 16563. Ἐξώφυλλο τοῦ "Δαυλοῦ", τ. 293: **"Βυζάντιο: Ἡ ἰδεολογικὴ ταυτότητα τοῦ Ἑλληνισμοῦ"** καί ἀφιέρωμα τοῦ Ἰδίου τεύχους μέ ἑννέα ἄρθρα, σσ. 19966-20010. Στ. Μιχόπουλου, Βυζάντιο, αὐτοκράτορες, κλῆρος καί Ἑλληνισμός. Π. Μαρίνη, Νόμος καί ὑπηκοότης εἰς τό Ἀνατολικόν Ρωμαϊκόν κράτος, ΕΠ, τ. 2, σ. 84. Τοῦ Ἰδίου, Βυζάντιον καί Ἑλληνισμός, σκιαγραφία τοῦ μεγάλου δράματος, ΕΠ, τ. 20, σ. 47. Ἐπὶ

Παραγνωρίζεται ένσυνείδητα τό γεγονός, ότι τό "Βυζάντιο", καίτοι διατήρησε τόν τίτλο τοῦ Ρωμαϊκοῦ κράτους, πολύ σύντομα ἔχασε τόν ρωμαϊκό χαρακτήρα του καί ἔγινε Ἀνατολικό Ἑλληνικό τμήμα του, "στή σκέψη, στήν τέχνη, στόν λόγο καί στή συνείδηση".

Ὑποστηρίζεται, ἀκόμη, ἀπό μερικά ρεύματα, ὅτι τό Ἑλληνικό Ἔθνος τελεῖ κάτω ἀπό δουλεία δεκαεπτά αἰώνων, ὅση καί ἡ χριστιανική "κυριαρχία". Δίδεται ἔτσι ἡ ἐντύπωση, ὅτι τό Ἑλληνικό Γένος ἔπαψε νά ὑπάρχει γιά δεκαεπτά ὁλόκληρους αἰῶνες, ὅτι στερεῖται "πατέρων" καί ἀνατρέχει μόνο σέ ἑνδοξους "παπποῦδες" καί προπάτορες. Πολύ εὐστοχα, σύγχρονος λόγιος ἀγιορείτης μοναχός, ἐπιχειρώντας ἕνα ψυχογράφημα τοῦ Ἑλλήνα "νεοπαγανιστῆ", τόν χαρακτηρίζει ὡς "ἐμπαθῆ προγονόπληκτο, πού μισεῖ τό χθές καί λατρεύει τό προχθές, τό μακρυνό κι' ὄχι τό πλησίον, τό ἄγνωστο κι' ὄχι τό γνωστό, τό μυθικό κι' ὄχι τό ἀληθινό"<sup>54</sup>. Καί ἀπό τόν "ἀντιβυζαντινισμό" τους αὐτόν, γίνεται φανερός ὁ χαρακτήρας τοῦ "νεοπαγανισμοῦ" ὡς ἀντιχριστιανισμοῦ.

## 5. Αἷτια

---

βασιλείας Θεοδοσίου, τοῦ θεοσεβοῦς ἡμῶν αὐτοκράτορος, Διῖ, τ. 7, σ. 20 (δική μας ἀρίθμηση). Βλ. Ρασσιᾶ, Ἑλληνικό καί Βυζαντινὸ ἔθος, Διῖ, τ. 28, σ. 11. Ὁ ἴδιος, σέ Συμπόσιο στήν Ἀθήνα, -ἐξερχόμενος τῶν ὁρίων κάθε δεοντολογίας- ἐχαρακτήρισε τοὺς Βυζαντινοὺς ὡς **"χριστιανοβυζαντινά κοράκια"**, (Συμπόσιο μέ θέμα: "Ἡ Ἀρχαιοελληνική Παράδοση στήν Τρίτη Χιλιετία", Ἀθήνα (23-24.1.1999), "Ἰός τῆς Κυριακῆς", 7.2.1999, σ. V). Β. Μισύρη, "Ἕλληνες καί Βυζαντινοί. Ἦταν Ἑλληνικό τό Βυζάντιο; Ιχ, τ. 66, σ. 27, Γ. Δραγώνα, Συνέντευξη γιά τὰ Ἑλληνικά Θέματα (ἐφ' ὅλης τῆς ὕλης), ΑΕ, τ. 31, σ. 38, κ.π.ᾶ.

Ἀπό τήν ἄλλη πλευρά, ὑπάρχουν καί ἄρκετά κείμενα πού καταδικάζουν αὐτόν τόν "ἀντιβυζαντινισμό", ἀπό τὰ ὁποῖα ἀναφέρομε ἐδῶ, δειγματοληπτικῶς, μερικά μόνον, πολύ χαρακτηριστικά: Χρ. Σαρτζετάκη, Οἱ φιλέλληνες Ρωμαῖοι καί οἱ Ἕλληνες Βυζαντινοί..., Δ, τ. 256, σ. 16659. Γ. Γεωργαλά, Ἀντιβυζαντινισμοῦ ἀνατομία, ΕΑ, τ. 22/75, σ. 55. Π. Πέρου, Ὁ Ἑλληνισμός στό Βυζάντιο, ΑΕ, τ. 12, σ. 26. Ἰ. Χαραλαμπόπουλου, Βυζάντιο καί Ἑλληνικότητα, ΑΦ, τ. 7, σ. 23. Ε. Μπεζῆ, εἰσήγηση στό συνέδριο "Ἑλληνισμός - Χριστιανισμός στό Βυζάντιο, τό Βυζάντιο ὠφέλησε ἢ ἔβλαψε τόν Ἑλληνισμό", 1998, σ. 76. Βλ. καί Ἀγνῆς Βασιλικοπούλου, Ἡ κλασσική παιδεία στό Βυζάντιο, στό π. Γ. Μεταλληνοῦ, ἔνθ. ἄνωτ., (ἀποσπάσματα), σσ. 236 ἐξ.

<sup>54</sup> Γέροντος Μωϋσῆ Ἀγιορείτη, Ψυχολογική ἐρμηνεία τοῦ φαινομένου τῆς Νεοειδωλολατρίας, στό: "Φαινόμενα Νεοειδωλολατρίας, Δωδεκαθεϊσμός, Ὑποτίμηση τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, Ὀλυμπιακοὶ Ἀγῶνες, (Πρακτικά Ἐπιστημονικοῦ Συνεδρίου, Θεσσαλονίκη 25-27 Μαΐου 2003), σ. 310.

Ἡ ἀναζήτηση τῶν αἰτίων τῆς ἀναπτύξεως τῶν "νεοπαγανιστικῶν" κινήματων δέν εἶναι εὐκόλη ὑπόθεση. Ἀσφαλῶς ἔχουν τίς ρίζες τους στήν πνευματική ἀπορρύθμιση τοῦ ἀνθρώπου τῶν μέσων τοῦ 20οῦ αἰῶνα, μετά τίς καταπληκτικές πράγματι ἐπιτυχίες του στήν ἐπιστήμη καί στήν τεχνολογία. Οἱ ἐπιτυχίες του αὐτές ἔγιναν τά εἶδωλά του καί τά εἶδωλά του ἔγιναν οἱ "θεοί" του. Ὁ ἄνθρωπος, στήν σύγχυσή του γιά τόν καθορισμό τῶν ὁρίων στίς ἀνθρώπινες δυνατότητες, προτίμησε νά περιθωριοποιήσει καί νά ἐξορίσει τόν Ἀληθινό Θεό ἀπό τήν ζωή καί τήν ἱστορία του καί νά θεοποιήσει καί πάλι τήν Φύση καί τίς δυνάμεις της. Ἔτσι, κατὰ βάση, σάν κύριο αἷτιο τῆς ἐπαναβιώσεως τῆς εἰδωλολατρίας πρέπει νά θεωρήσουμε τήν ἐπιστροφή τοῦ ἀνθρώπου σέ ἕνα νέο "προπατορικό ἁμάρτημα", τό "εὐαγγέλιο τοῦ ὄφεως", δηλαδή σέ μιὰ νέα ἀνταρσία κατὰ τοῦ Θεοῦ. Εἶναι, λοιπόν, πρωτίστως ἀποτέλεσμα τῆς πνευματικῆς κρίσεως τοῦ ἀνθρώπου ἡ ἐμφάνιση τοῦ "νεοπαγανισμοῦ".

Αὕτη ἡ "μανία" τοῦ σύγχρονου ἀνθρώπου νά αὐτοπεριοριστεῖ στήν ὕλική πραγματικότητα, δέν ἐκδηλώνεται πάντοτε ὡς "ἄθεια", ἀλλά συχνά συνοδεύεται ἀπό ἕνα ἐντυπωσιακό καί παράδοξο φαινόμενο, τῆς ἀναπτύξεως δηλαδή μιᾶς πρωτοφανοῦς καί πρωτόγονης "θρησκευτικότητος", ἡ ὁποία πολλές φορές πρέπει νά ἐκκληφθῇ μᾶλλον ὡς δεισιδαιμονία. Ἔτσι, ἐνῶ ἀπορρίπτει τήν πίστη στόν Ἀληθινό Θεό, εὐκόλα ἐνστερνίζεται ἀποκρυφιστικές δοξασίες παραθρησκευτικῶν ὁμάδων, πού προσφέρουν εὐτελεῖ ὑποκατάστατα τοῦ Ἀληθινοῦ Θεοῦ.

Δέν εἶναι ὅμως μόνον πνευματικά τά αἷτια. Δέν εἶναι λίγες οἱ περιπτώσεις πού διαπιστώνουμε στά πρόσωπα, στούς τρόπους, στίς μεθόδους καί στά ἐπιχειρήματα τῶν ἐκφραστῶν τῶν κινήματων αὐτῶν, μιὰ νέα ἐκδοχή καί ἐκφραση παλαιότερων πολεμίων τῆς χριστιανικῆς πίστεως. Ἔτσι, συναντῶνται στά κινήματα αὐτά παλαιές γνωστές θεωρίες, θέσεις καί συνθήματα τοῦ Διαφωτισμοῦ, τοῦ Μαρξισμοῦ, τοῦ Τεκτονισμοῦ, τῆς Θεοσοφίας, τοῦ Ἀποκρυφισμοῦ καί ἄλλων ἀντιχριστιανικῶν κινήματων, ὥστε νά μπορούμε νά μιᾶμε γιά "νεοπαγανιστικό" ἀντιχριστιανισμό. Αὐτό ὑποστηρίζει ἄλλωστε καί ἐκφραστής τοῦ χώρου ὅταν γράφει: *"ἅς θυμόμαστε ὅτι τό κίνημα τοῦ νεο-Παγανισμοῦ γεννήθηκε ὡς μιὰ ἀντίδραση στόν Χριστιανισμό"*<sup>55</sup>.

Τό περίεργο στήν περίπτωση αὐτή εἶναι ὅτι, ὁ τόσον ἐξελιγμένος πολιτιστικά καί ἐπιστημονικά σύγχρονος ἄνθρωπος ἐνῶ ἐπιθυμεῖ νά ἀλλάξει, ὅπως ὑποστηρίζει, τήν περί Θεοῦ ἀντίληψή του, μέ μιὰ νέα ἀντίληψη πού νά *"ἀνταποκρίνεται στό νοητικό ἐπίπεδο τῆς νέας ἐποχῆς"*, ἐν τούτοις ἀναζητεῖ τήν "νέα ταυτότητά" του σέ μορφές θρησκευτικότητος πρωτόγονες, πού ἔχουν ἀπορριφθεῖ πρίν ἀπό

<sup>55</sup> Α. Ἀσκαρίδου, μν. ἔργ. σ. 3.

είκοσιτέσσερις και πλέον αιώνες. Από τότε δηλαδή που οι θεμελιωτές του σημερινού πολιτισμού, της επιστημονικής γνώσεως και της τεχνολογίας είχαν διαπιστώσει ότι οι "θεοί" και οι "θεές" της αρχαίας ειδωλολατρίας δεν είναι δυνατόν να αποτελούν τα αρχέτυπα και τα πρότυπα του πολιτισμένου ανθρώπου.

Στά αιτία, που οδηγούν νέους κυρίως ανθρώπους στην σύγχρονη ειδωλολατρία, πρέπει να προσθέσουμε και όσα προηγουμένως είπαμε για τον εθνικιστικό, τον ρατσιστικό και τον αντισημιτικό χαρακτήρα των Έλληνικών «νεοπαγανιστικών» ρευμάτων.

## **6. "Θεός" και "Χριστός" του Νεοπαγανισμού**

### **α) "Θεός"**

Στην προσπάθειά τους να δώσουν υπόσταση στις θέσεις τους, οι εκπρόσωποι των ρευμάτων αυτών επικαλούνται την αρχαία Έλληνική μυθολογία και "θεογονία", ο καθένας όμως τις ερμηνεύει σύμφωνα με τις δικές του αντιλήψεις. Έτσι, δημιουργείται μία μεγάλη σύγχυση και ποικιλία "κοσμοθεάσεων", ώστε δύσκολα μπορεί κανείς να διακρίνει πώς τό κάθε ρεύμα έκλαμβάνει και "πιστεύει" τους "θεούς" του.

Μέσα σε όλη αυτή την ποικιλία των τάσεων υπάρχει πάντως μία κοινή θεωρητική βάση περί "θείου", ή οποία συνίσταται σε μία "φυσιοκρατική" περί θεού και κόσμου αντίληψη και "πίστη", που οδηγεί, όπως είπαμε, στην άρνηση της ύπαρξης "έξωκοσμικού θεού" και, τελικά, στην λατρεία της θεοποιημένης αθύπαρκτης Φύσης και ταυτίζεται με τις περί θείου δοξασίες της «Νέας Έποχής».

Σε γενικές γραμμές μπορούμε να διακρίνουμε τις εξής κύριες τάσεις<sup>56</sup>:

α) Τίς τάσεις που αντιλαμβάνονται τους "θεούς" ως απρόσωπες φυσικές δυνάμεις και ενέργειες ή ως φυσικούς νόμους.

β) Τίς τάσεις που θεωρούν τους "θεούς" ως πραγματικές υλικοψυχικές ή θείες οντότητες, που προήλθαν από την μετεξέλιξη ανθρώπων, διά σειράς μετεμψυχώσεων ή μετενσαρκώσεων (κυρίως οι «Δωδεκαθεϊστές»).

<sup>56</sup> Βλ. άρθρο μας, "Η αρχαιολατρία ως "άτραπός" της "Νέας Έποχής"", περιοδ. "Διάλογος", τ. 13, σ. 4, και εισήγησή μας στην "ΙΓ' Πανορθόδοξη Συνδιάσκεψη Έντεταλμένων Ορθοδόξων Εκκλησιών και Ι. Μητροπόλεων για θέματα αιώσεων και παραθηρησκείας" (Όσιος Ιωάννης ο Ρώσος, 31.10.2001), με τίτλο: "Φύση και χαρακτήρας των νεοφανών αρχαιολατρικών κινήσεων". Και, Αποστολικής Διακονίας, Νεοπαγανισμός, ή απειλή από το παρελθόν, σ. 28.

γ) Άλλες πού έκλαμβάνουν τούς "θεούς" ως άπλές συμβολικές υποδηλώσεις φυσικῶν ἢ ψυχικῶν τάσεων.

δ) Ὑπάρχουν τάσεις μικτοῦ χαρακτήρα, ἐκεῖνες δηλαδή πού συνδυάζουν δύο ἢ καί περισσότερες ἀντιλήψεις, ὅπως π.χ. ὅτι οἱ "θεοί" εἶναι φυσικές δυνάμεις καί συγχρόνως προσωποποιήσεις ἀνθρωπίνων ἀρετῶν, ἰδεῶν κ.λπ.

ε) Συναντᾶμε, ἀκόμη, ἐκείνους πού θεωροῦν τούς "θεούς" ως ἐξελιγμένους ἐξωγήϊνους ἐπισκέπτες.

στ) Τέλος, ὑπάρχουν ρεύματα πού προσπαθοῦν νά συμβιβάσουν τόν Μονοθεϊσμό μέ τήν Πολυθεΐα, ἢ τόν Χριστιανισμό καί τό "Δωδεκάθεο", ἢ πού ὑποστηρίζουν ὅτι καί ὁ Ἰησοῦς Χριστός ἦταν "Ἕλληνας ἢ ὅτι *"ἀνῆκε στούς θεούς τοῦ Δωδεκαθέου"*.

## β) "Χριστός"

Στά ἐλληνικά "νεοπαγανιστικά" κινήματα συναντᾶμε ποικιλία τοποθετήσεων ἔναντι τοῦ προσώπου τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ: Ὁ Ἰησοῦς Χριστός ἦταν ἱστορικό πρόσωπο, μυθικό ἢ συμβολικό "πρόσωπο", Ἑσσαῖος, σοφιστής, Ἕλληνας, ὀνομαζόταν Ἰάσων Πανδύρας, ἦταν ἓνας ἀπό τούς "θεούς" τοῦ "ἀρχαιοειδωλολατρικοῦ πανθέου", ταυτίζεται μέ τόν Ὀρφέα, τόν Διόνυσο, ἢ καί τόν Δία, τόν Ὅσσιρι, τόν Προμηθέα, ἢ τόν Ἀπολλώνιο Τυανέα, ταξίδεψε στίς Ἰνδίες, στήν Αἴγυπτο, στήν Ἑλλάδα, ἀκόμη καί στήν Ἀγγλία, κ.ο.κ.

Βεβαίως, εἶναι πρόδηλο ὅτι ὅλες αὐτές οἱ τοποθετήσεις ἀρνοῦνται καί μάχονται τό ἀληθινό πρόσωπο τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τῶν Εὐαγγελίων καί καθίστανται πολέμιοι τοῦ Χριστιανισμοῦ.

[Περισσότερα Βλ. Κείμενό μου: **Ὁ Ἰησοῦς Χριστός τοῦ Νεοπαγανισμοῦ**](κατ' ἐπιλογή)

## 7. Δωδεκάθεο

[Βλ. Κείμενό μου] (κατ' ἐπιλογή)

## 8. Ἐπιστροφή στήν ἀρχαία Ἑλληνική Θρησκεία;

Τό σύνθημα πού κυριαρχεῖ στά Ἑλληνικά νεοεθνικά ρεύματα εἶναι: «Ἐπιστροφή στήν πατρώα θρησκεία».

α) Ποιά ὅμως ἦταν ἡ «πατρώα θρησκεία»;

Οἱ σύγχρονοι Ἕλληνες πολυθεϊστές ὑποστηρίζουν ὅτι ἐπιδιώκουν νά ἀναβιώσουν τήν ἀρχαία "πατρώα" θρησκεία. Τό ἐρώτημα ὅμως πού

προβάλλει είναι: ποιά ήταν αυτή ή "πατρώα" θρησκεία, ή θρησκεία τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων πού θέλουν νά ἀναβιώσουν;

Εἶναι γνωστό ὅτι ἡ "πατρώα θρησκεία" ἱστορικά πέρασε, σέ διάστημα πολλῶν π.Χ. καί μ.Χ. αἰώνων, μέσα ἀπό μιά μακρά ἐξελικτική πορεία; Ἡ θρησκεία τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων πέρασε ἀπό διάφορες μορφές. Ἄλλη ἦταν ἡ θρησκεία τῶν προομηρικῶν, τῶν ὁμηρικῶν καί μεταομηρικῶν χρόνων, ἄλλη ἡ θρησκεία τῆς Ἑλληνικῆς Πόλεως (6ος αἰώνας π.Χ.), ἄλλη ἡ θρησκεία τῶν ἐλληνιστικῶν καί τῶν ρωμαϊκῶν χρόνων, ἀλλά καί τῶν τριῶν πρώτων χριστιανικῶν αἰώνων. Ταυτίζονται ἄραγε τά σύγχρονα νεοπαγανιστικά κινήματα μέ τίς φιλοσοφικές -πού ἦταν καί "θεολογικές"- ἀντιλήψεις τῶν ὀρφικῶν, τῶν πυθαγορείων, ἢ μέ τίς θρησκευτικές ἀντιλήψεις τῶν ἐκπροσώπων τῆς ἀρχαιοελληνικῆς φιλοσοφικῆς διανοήσεως;

Ἡ πορεία τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς θρησκείας ποικίλει ἀπό τήν λατρεία τῆς ἀρχέγονης Μητέρας Θεᾶς, τῆς Γαίας, σ' ἐκείνη τῶν χθονίων θεοτήτων, τῶν Ὀλυμπίων θεῶν καί τῆς ὀρφικῆς πολυθεΐας, τῆς διονυσιακῆς λατρείας, τῶν ἐλευσινίων μυστηρίων, μέχρι καί τῶν μονοθεϊζουσῶν τάσεων τοῦ Ξενοκράτους καί τοῦ Ἡρακλείτου καί τῶν μεγάλων μορφῶν τῆς ἀρχαιότητος, τοῦ Σωκράτη, τοῦ Πλάτωνα, τοῦ Ἀριστοτέλη, τῶν Στωϊκῶν καί τῶν Νεοπλατωνικῶν κ.ἄ., οἱ ὅποιοι βεβαίως, καίτοι ἀποστασιοποιήθηκαν ἀπό τήν παχυλή ἔννοια τῆς πολυθεΐας, ἡ ὁποία κυριαρχοῦσε μέσα στήν λαϊκή θρησκευτικότητα, δέν κατόρθωσαν νά φθάσουν στήν ἔννοια τοῦ Ἐνός καί Ἀληθινοῦ Θεοῦ. [Ἀκόμη καί αὐτός ὁ ἕνας θεός τοῦ "σοφωτάτου" Πλάτωνα, τό "αἰεὶ ὄν", δέν εἶναι δυνατόν νά ταυτισθεῖ μέ τήν ἀληθῆ περί Θεοῦ ἔννοια, ἐφ' ὅσον αὐτός δέν εἶναι οὐσιαστικά ὁ δημιουργός τοῦ κόσμου ἀλλά κατ' ἀκρίβειαν ὁ διαμορφωτής του, ἀφοῦ δημιουργεῖ ἀναγκαστικά τό αἰσθητό σύμπαν *"μέ βάση τά πρότυπα τῶν ἰδεῶν καί σύμφωνα μέ τούς μαθηματικούς νόμους"*<sup>57</sup>.]

Δέν ἦταν λοιπόν μία καί ἑνιαία ἡ θρησκεία τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων, στήν ὁποία ὑποστηρίζουν ὅτι θέλουν νά ἐπιστρέψουν οἱ νεοέλληνες "νεοεθνικοί", οὔτε καθαρὰ Ἑλληνική, ὅταν μάλιστα λάβουμε ὑπ' ὄψη ὅτι ἕνας ἔντονος θρησκευτικός συγκρητισμός εἶχε δημιουργήσει στήν Ἑλλάδα συνωστισμό ξένων θεοτήτων, ὅχι μόνον ἐλληνικῶν.

Εἶναι ἐπομένως παράλογο νά ὑποστηρίζεται ὅτι πρέπει νά γυρίσει ἡ σύγχρονη Ἑλλάδα σέ μιά ἀπό τίς φάσεις τοῦ ἀρχαίου εἰδωλολατρικοῦ παρελθόντος της, τό ὁποῖο ἀποκαλοῦν "πατρώα θρησκεία", ὡς τήν μόνη ἀληθινή, ὅταν μάλιστα ἐκεῖνο τό παρελθόν βρισκόταν σέ μιά συνεχῆ ἐξελικτική καί συγκριτιστική πορεία καί δέν ἦταν οὔτε

<sup>57</sup> Ἐγκυκλοπαιδεία "Υδρία", λεῖμμα Πλάτων, τόμ. 44, σελ. 97.



μονοθεϊστικό ούτε καθαρά ελληνικό, επί πλέον δέ είχε ήδη απορριφθεί από τους έκλεκτοτέρους εκπροσώπους της φιλοσοφικής διανοήσεως της εποχής εκείνης.

β) Επιστροφή στην παρηκμασμένη αρχαία θρησκεία;

Εξ άλλου, η ίδια αυτή αρχαία πολυθεϊστική θρησκεία, την οποία θέλουν να αναβιώσουν οι Έλληνες "νεοπολυθεϊστές", γνώρισε συγχρόνως και βαθειά παρακμή και απόρριψη από τους ίδιους τους Έλληνες. Ένας από τους βασικούς λόγους της απόρριψής της ήταν ότι οι θεωρούμενοι ως "θεοί" του Έλληνικού πολυθεϊστικού και "δωδεκαθεϊστικού" πανθέου κάθε άλλο παρά ως πρότυπα ζωής μπορούσαν να θεωρηθούν.

Οι λατρευόμενοι αρχαίοι "θεοί" είχαν οδηγήσει τους "θρησκευτές" τους σε τέτοια κατάσταση, ώστε να ζούν μέσα σε ένα έντονο μεταφυσικό φόβο, μέσα στην μαγεία και στην δεισιδαιμονία. Αν προστεθούν και οι αίματηρές θυσίες, ή μαντεία και ή αστρολογία, οι όργιαστικές τελετές, και τόσες ακόμη λατρευτικές "παραδόσεις" τότε δεν παραμένει ή παραμικρή αμφιβολία για τους λόγους που οδήγησαν, όχι μόνο τους Έλληνες σοφούς, αλλά τελικά και τον απλό λαό να "στρέψουν την πλάτη" τους σ' αυτό που είχε καθιερωθεί ως επίσημη θρησκεία.

Και τό έρώτημα που τίθεται είναι: Σ' αυτή την κατάσταση, που εκείνοι απέρριψαν θέλουν μερικοί συνέλληνες να μάς επιστρέψουν; Είναι δυνατόν να επαναφέρουμε ως πρότυπα ζωής, ήθικης συμπεριφοράς και κοινωνικών σχέσεων την συμπεριφορά των Όλυμπίων "θεών"; Αναμφιβόλως, οι "συμπεριφορές", οι "συναναστροφές" και οι "μάχες", των Όλυμπίων δεν μπορούν να τεθούν ως κανόνες κοινωνικών σχέσεων και πρότυπα για την διαμόρφωση μιᾶς αποδεκτής κοινωνικής ήθικης συμπεριφοράς. Η Αθηνά επιτίθεται κατά του Άρη και τον πληγώνει· ο Ηρακλής έρχεται σε πάλη με τον Άρη, τον πληγώνει και τον νικά. Οι "θεοί" του Όμήρου εντάσσονται σε αντίπαλα στρατόπεδα θνητών, οίονεί "όπαδοί" τους, και έμβάλουν μίσση μεταξύ των ανθρώπων. Αναρίθμητα τέτοια περιστατικά μπορεί να καταγράψει κανείς μέσα στην Ίλιάδα και στην Όδύσεια.

Τά ζεύγη των «θεών» αλληλοαπατώνται και διαπληκτίζονται συνεχώς και προσωποληπτούν υπέρ ευνουμένων τους θνητών. Η "θεά" Αφροδίτη προΐσταται του χυδαίου έρωτα και ή πορνεία στην λατρεία της προσλαμβάνει ιερό χαρακτήρα. Παρά τον γάμο της με τον

Ἡφαιστο, συνδέεται ἐρωτικά καί μέ τόν Ἄρη, τόν Ἑρμῆ, τόν Διόνυσο, τόν Ποσειδῶνα, ἀλλά καί μέ θνητούς, ὅπως τόν ἡγεμόνα τῶν Τρώων Ἀγχίστη, ἀπό τόν ὁποῖο ἀπέκτησε τόν Αἰνεία, καί κυρίως τόν Ἄδωνι<sup>58</sup>. Ἀλλά καί ὁ "θεός" Ἑρως συνέβαλλε μέ τόν δικό του τρόπο καταλυτικά στήν ἀλλοίωση τῶν ἡθῶν, τόσο στίς ἐτερόφυλες ὅσο καί στίς ὁμοφυλόφιλες σχέσεις.

Γι'αυτό, οἱ ἀρχαῖοι σοφοί ἐθεώρησαν ὅλους αὐτούς τούς "θρησκευτικούς" μύθους ὡς βλαπτικούς καί ἀπορριπτέους. Ὁ Ἡράκλειτος καί ὁ Πλάτων κατηγοροῦν τόν Ὅμηρο καί τόν Ἡσίοδο ὅτι, ἀποδίδοντας ἀνάρμοστη συμπεριφορά στους "θεούς" βλάπτουν τά ἡθῆ καί μάλιστα τῶν νέων. Ὁ Ξενοκράτης, ὁ Πλάτωνας, ὁ Αἰσχύλος, ὁ Σοφοκλῆς καί ὁ Εὐριπίδης διακωμωδοῦν καί ἀπορρίπτουν τήν συμπεριφορά τῶν "θεῶν" τους καί τούς ἴδιους τελικά. Ὅπως ἔχει γραφεῖ, *"Ὁ Ἑλληνικός πολυθεϊσμός, ὅπως μᾶς τόν παρέδωσαν οἱ τραγικοί ποιητές, εἶναι ἓνας σπαρασσόμενος κόσμος ἀπό θεϊκούς φθόνους"*<sup>59</sup>.

Βεβαίως, ἓνα ἀκόμη ἐρώτημα πρὸς τούς νοσταλγούς τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς θρησκείας θά ἦταν: μήπως ἐπιθυμοῦν καί τήν ἐπιστροφή στίς αἱματηρές θυσίες καί μάλιστα καί στίς ἐλάχιστες μέν ὅμως ὑπαρκτές, δυστυχῶς, ἀνθρωποθυσίες;

Ὅμως, οἱ σύγχρονοι Ἕλληνες ἐθνικοί - πολυθεϊστές προσπαθοῦν νά ἐξωραΐσουν τήν ἀρχαία Ἑλληνική θρησκεία, ἀκοκρύπτοντας τίς σκοτεινές μυθολογικές πτυχές της καί προβάλλοντας μόνο τίς ἰδανικές. Ἐπιστρατεύουν καί τό δῆθεν ἐπιχείρημα ὅτι σ'ἐκείνη τήν πολυθεϊστική θρησκεία ὀφείλεται τό γεγονός τῆς λαμπρᾶς καί μοναδικῆς ἀκμῆς τοῦ ἀρχαιοελληνικοῦ πνεύματος.

## **9. Ποιμαντική ἀντιμετώπιση**

Ἡ ἐπί τροχάδην καί λίαν ἐπιγραμματική σκιαγράφηση τῶν χαρακτηριστικῶν καί τῶν αἰτίων τοῦ "νεοπαγανιστικοῦ" προβλήματος ὀδηγεῖ αὐτομάτως στή διαμόρφωση σαφοῦς γνώμης καί θέσεως περὶ τοῦ τρόπου τῆς ποιμαντικῆς ἀντιμετωπίσεώς του.

Βεβαίως, εἶναι φανερό ὅτι ἡ "νεοειδωλολατρία" εἶναι γιά τήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία μας μία πρόκληση γνώριμη ἀπό τό μακρινό παρελθόν. Μιά πρόκληση πού ἀντιμετωπίστηκε ἐπιτυχῶς ἀπό τούς Ἀπολογητές Πατέρες καί τούς ἐκκλησιαστικούς συγγραφεῖς.

<sup>58</sup> Βλ. "Νεώτερον Ἑγκυκλοπαιδικόν Λεξικόν Ἡλίου", τόμ. 7, "Ἑλλάς", σ. 1151.

<sup>59</sup> Δ. Τσινικόπουλου, Ἑλληνισμός καί Ἑβραϊσμός: Οἱ διαφορές δύο κόσμων, ΤΜ, τ. 38, σ. 8.

Στή συνάντηση όμως εκείνη τοῦ Εὐαγγελικοῦ κηρύγματος μέ τήν κυρίαρχη, ἀκόμη τότε, καίτοι φθίνουσα εἰδωλολατρία, ἡ εἰδωλολατρία κατεῖχε τήν θέση τοῦ διώκτου. Σήμερα ἐπιδιώκει νά ἐμφανισθῇ ὡς ἡ διωχθεῖσα τότε, ἀλλά καί σήμερα διωκομένη, ὑπό τῆς Ἰουδαιοχριστιανικῆς "λαίλαπας". Ὁμιλεῖ γιά καταστροφές ναῶν της, γιά ὑποδούλωση 17 αἰώνων, γιά καταστροφή τῆς λαμπρᾶς πορείας τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Καί δέν πρέπει νά διαφεύγει τῆς προσοχῆς μας ὅτι αὐτά τά συνθήματα ἀπευθύνονται πρός νέους κυρίως ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι δέν ἔχουν ἐπαρκῆ γνώση τῆς ἱστορίας μας, οἱ ὁποῖοι ἔχουν προετοιμασθῇ διαβρωτικά μέ συνεχῆ ἀντιχριστιανική καί ἀντιεκκλησιαστική προπαγάνδα μέ πλῆθος ἄρθρων, βιβλίων, ἐκπομπῶν, οἱ ὁποῖοι βρίσκονται ὑπό τήν ἐπίδραση τοῦ πνεύματος τῆς "Νέας Ἐποχῆς", οἱ ὁποῖοι γιά ποικίλους ἰδεολογικούς ἐνίστε λόγους ἀπωθοῦν τήν παραδοσιακή Ὁρθόδοξη πίστη καί ἀλλοιθωρίζουν πρός νέες ἐναλλακτικές καί ἐξωτικές "θρησκευτικές" προσφορές.

Ὑπεστήριξα πιό πάνω ὅτι ὅλα αὐτά τά κινήματα συνδέονται ἰδεολογικά μέ τόν Εὐρωπαϊκό καί Ἑλληνικό Διαφωτισμό, ἐκπρόσωποι τοῦ ὁποῖου ἤδη ἀπό τίς ἀρχές τοῦ 20<sup>οῦ</sup> αἰῶνα ἔκαναν πολλές προσπάθειες ἀναβιώσεως τῆς λεγομένης Δελφικῆς ιδέας. Καί δέν πρέπει νά λησμονοῦμε ὅτι ὁ Διαφωτισμός κάθε ἄλλο παρά φιλικός ὑπῆρξε γιά τόν Χριστιανισμό.

Γράφει ἔνθερμη ἐκπρόσωπος τῶν "ἀγνῶν θρησκευτῶν τῶν Ὀλυμπίων θεῶν": «Ἐχουμε μία γέφυρα πού θά μᾶς ἐπιτρέψει, μέσα ἀπό τή γνώσι καί τήν ἐλευθερία, νά περάσουμε καί πάλι εἰς τήν "ἄλλη ὄχθη", εἰς τούς ἀπέραντους λειμῶνες πού καταυγάζονται ἀπό τό φῶς τῆς φιλοσοφίας καί τῆς ἱερότητος τοῦ ζῆν. Ἡ γέφυρα αὕτη μᾶς δίνεται ἀπό τόν Εὐρωπαϊκό Διαφωτισμό, ..... πού, ἀνοικτά, θά καταγγέλλει κάθε δογματισμό, ἀπό ὅποια πλευρά καί ἂν φαίνεται ὅτι αὐτός προέρχεται, ὠθώντας τόν ἄνθρωπο νά χρησιμοποιήσῃ τή λογική του γιά νά ἐρμηνεύσῃ τόν Κόσμο καί νά οἰκοδομήσῃ τίς κοινωνίες του». Αὐτός ὁ νέος Διαφωτισμός, καταλήγει, θά ὀδηγήσῃ σέ μία μεγάλη ἐπανάσταση "πού θά ἀπελευθερώσῃ τόν ἄνθρωπο ἀπό τά δεσμά τῆς ἀνωριμότητός του"<sup>60</sup>.

Τέλος, πρέπει νά ποῦμε ὅτι συχνά οἱ ὁμάδες αὐτές ἐπιδιώκουν νά ἐπιστρατεύσουν ὁπαδούς μέσα ἀπό τόν λεγόμενο "πνευματικό" κόσμο τοῦ τόπου μας, καθηγητές, στρατιωτικούς, καλλιτέχνες, ἡθοποιούς, δημοσιογράφους ἢ καί δημοσίους λειτουργούς, οἱ ὁποῖοι νά λειτουργήσουν στήν συνέχεια ὡς πολλαπλασιαστές, μέσα ἀπό τήν δυνατότητα πού τούς δίδεται ἀπό τήν θέση τους καί τήν ἐπαφή τους μέ

<sup>60</sup> Οὐρ. Τουτουντζή, ἔνθ. ἄνωτ. σ. 246.

τό ευρύ κοινό, και μάλιστα τούς νέους, ώστε να προβάλουν την "ιδεολογία" του "νεοπαγανισμού" και γενικώτερα της "Νέας Έποχής". Και αν κάποιος τολμήσει να μιλήσει για τον πραγματικό χαρακτήρα του νεοφανούς αυτού ρεύματος και να ξεκαθαρίσει τα πράγματα, υποστηρίζοντας ότι άλλο είναι η καύχιση για τό ένδοξο πράγματι αρχαιοελληνικό παρελθόν μας και άλλο η έπιστροφή σε παρωχημένα πρωτόγονα ειδωλολατρικά "πιστεύματα", σε "θεούς" ανύπαρκτους και γεμάτους λάθη και πάθη, τότε έπιστρατεύεται η λαιδωρία: *"Εἶσαι ἀνθέλληνας καί Ἰουδαιοχριστιανός"*.

Ένώπιον αυτής της νέας προκλήσεως ή Όρθόδοξη Έκκλησία μας είναι ανάγκη να αναπτύξει όλους τούς ποιμαντικούς μηχανισμούς της για την όρθή αντιμετώπιση του προβλήματος.

Και σ' αυτή την πορεία χρειάζεται πρωτίστως βαθειά μελέτη και γνώση τών τρόπων, τών επιχειρημάτων, τών μεθοδεύσεων που χρησιμοποιούν οι διάφοροι εκπρόσωποι τών κινημάτων αυτών, έργον καθόλου εύκολο, ώστε να χαραχθί, χωρίς φανατισμό αλλά μέ αντικειμενικότητα, ή όρθή ποιμαντική στρατηγική, ανάλογη του χαρακτήρα και του μεγέθους του προβλήματος, αποφεύγοντας τίς παγίδες της "νεοπαγανιστικής" πλάνης και υπερπηδώντας τίς δυσκολίες που προκύπτουν από τά νέα συνταγματικά και νομικά δεδομένα.

Στήν ποιμαντική αυτή προσπάθεια θά είναι ιδιαίτερος πολύτιμα τά συγγράμματα τών έκκλησιαστικών πατέρων τών πρώτων αιώνων και ειδικώς τών απολογητών, έφ' όσον βεβαίως ή σκέψη τους και οι θέσεις τους προσαρμοσθούν στά νέα δεδομένα και τά ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του σύγχρονου "παγανισμού", όπως αυτά προσπαθήσαμε να καταγράψουμε.

Κι έπειτα είναι ανάγκη να συμβάλουν μέ την έπιστημονική γνώση τους ειδικοί μελετητές της έκκλησιαστικής ιστορίας, της έρμηνείας και της ιστορίας της Παλαιάς και Καινής Διαθήκης, της θρησκευολογίας κ.ά.

## **10. Κατακλείδα**

Ό "σπερματικός λόγος" του Θεού μέ σαφήνεια διεμήνυσε στον τιμώμενο ιδιαίτερος από τούς Έλληνες "δωδεκαθεϊστές" Ιουλιανό τον παραβάτη, διά του μαντείου τών Δελφών: *"Χαμαί πεσέ Δαίδαλος αύλά. Ουκέτι Φοῖβος ἔχει καλύβαν, ού μάντιδα δάφνην, ού παγάν λαλέουσιν. Απέσβετο καί λάλον ὕδωρ"*.

Οι Μεγάλοι Έλληνες σοφοί Σωκράτης, Πλάτων και Άριστοτέλης κ.ά., υπέδειξαν τον Ένα Θεό και εισήλθαν στον μονόδρομο της Μονοθεΐας.

Ἡ προσπάθεια λοιπόν τῶν Ἑλλήνων ἐθνικῶν γιά τήν ἐπιστροφή στήν παλιά ἐκείνη πλάνη τῆς εἰδωλολατρίας, πρέπει νά ἐκληφθεῖ ὡς ὀπισθοχώρηση σέ πρωτόγονες μορφές πολυθεΐας καί πνευματικῆς ἄγνοιας. Γιά νά χρησιμοποιήσω, ἀνάλογα προσαρμοσμένους, τοὺς λόγους τοῦ Ἀπ. Πέτρου: "*Εἰς αὐτοὺς ἐφαρμόζεται ἡ ἀληθινὴ παροιμία: «Σκύλος πού ἐπέστρεψε εἰς τό δικό του ξέρασμα» καί «χοῖρος, μετὰ τό λούσιμο, κυλίνεται πάλιν στό βοῦρκο»*" (Β' Πέτρ. β' 20-22).

Ἀσφαλῶς ἐμεῖς οἱ νεοέλληνες, ὅσο κι ἂν εἴμαστε ὑπερήφανοι γιά τό ἔνδοξο καί λαμπρό ἀρχαιοελληνικό παρελθόν μας, δέν θά ἐπιστρέψουμε στήν πρό αὐτῶν σκοτεινὴ περίοδο τῆς εἰδωλολατρίας, τήν ὁποία οἱ ἴδιοι οἱ ἀρχαῖο Ἕλληνες ἀπέρριψαν. Πᾶσα περαιτέρω, προσπάθεια γιά ἀναβίωση τῆς λατρείας τῶν εἰδώλων πρέπει νά ἐρμηνευθεῖ μόνον ὡς αὐτονόμηση τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τόν Ἀληθινὸ Θεό καί πᾶσα προσφορά λατρείας στὰ εἴδωλα ὡς πράξη δαιμονική, καθόσον "*ἃ θύει τὰ ἔθνη, δαιμονίοις θύει καί οὐ Θεῷ*" (Α' Κορ. ι' 20).

Κηφισιά, 3.10.2012

Ί. Ναός Ἀγίας Τριάδος.

Σεμινάριον ἱερέων καί Ἐντεταλμένων.